Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Image not found or type unknow

Державний обліковий номер: 0824U000054

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-01-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доброскок Стефанія Сергіївна

2. Stefaniya S. Dobroskok

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія

Дата захисту: 07-02-2024

Спеціальність за освітою: 053 Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ID 4534

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.41.39, 15.41.43

Тема дисертації:

1. Психологічні особливості розвитку комунікативної толерантності майбутніх психологів
2. Psychological features of the development of communicative tolerance of future psychologists

Реферат/анотація:

1. Зміст дисертації презентує емпірично доведену можливість сприяти розвитку комунікативної толерантності майбутніх психологів в умовах закладу вищої освіти під впливом доцільно організованого психологічного супроводу, що передбачає реалізацію розвивальної програми і психотехнології цілеспрямованого формування у здобувачів освіти цієї професійної здатності. У дисертації проаналізовано різні визначення понять «толерантність» (терпимість, терплячість), «інтолерантність», «мовна толерантність», «мовленнєва толерантність», «комунікативна толерантність», та представлено уточнене його формулювання, визначено компоненти комунікативної толерантності й обґрунтовано їх раціональність та відповідність досліджуваного феномену психічній реальності в процесі розвитку особистості майбутніх психологів; здійснено аналіз результатів вітчизняних і зарубіжних наукових розвідок щодо вивчення розвитку комунікативної толерантності здобувачів вищої освіти; з'ясовано, що в більшості досліджень

комунікативну толерантність помилково ототожнюють з інтеракційною толерантністю і толерантним спілкуванням; змодельовано процес еволюції комунікативної толерантності майбутніх психологів. З урахуванням компонентів комунікативної толерантності обґрунтовано критерії і показники її діагностики та розроблено психодіагностичний інструментарій; виявлено незадовільний стан і низький рівень актуального розвитку комунікативної толерантності майбутніх психологів, що зумовило потребу здійснити комплекс психодидактичних заходів щодо забезпечення подальшої - перспективної - генези професійної здатності толерантно комунікувати. Відповідно до результатів діагностики розроблено і впроваджено в освітній процес ЗВО програму розвитку, психотехнологію і тренінг з метою забезпечення фахової акцентуації розвитку комунікативної толерантності здобувачів психологічної освіти. Експериментально доведено, що успішний розвиток комунікативної толерантності можливий лише за умов цілеспрямованих впливів на почуття, комунікативну поведінку, комунікативну свідомість і комунікативно- професійну діяльність і поведінку майбутніх психологів. Спонтанний розвиток означеної здатності не забезпечує толерантного виконання професійних функцій в майбутній діяльності психолога. Робота виконана в межах: а) наукового держбюджетного проекту «Розроблення інноваційної моделі діагностики, корекції та профілактики девіантної поведінки молоді України, спричиненої перебуванням в умовах природних чи техногенних надзвичайних ситуаціях (наслідки пандемії COVID-19)» Національної Академії Наук Вищої освіти України (реєстраційний номер проекту 2020.01/0213); б) ініціативної тематики кафедри психології «Активізація психологічних ресурсів особистості в різних умовах соціалізації» та лабораторії психолінгвістики розвитку «Комунікативно-мовленнєвий онтогенез особистості» Університету Григорія Сковороди в Переяславі. Тему дослідження «Психологічні особливості розвитку комунікативної толерантності майбутніх психологів» затверджено вченою радою ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (протокол № 3 від 24 вересня 2019 р.). Актуальність дослідження зумовлена бурхливим розвитком комунікаційно-інформаційних процесів і викликів, пов'язаних з підготовкою до самотворення і самореалізації особистості майбутнього психолога та здійсненням професійної діяльності в цих умовах. Закономірністю сучасності поступово стає толерантність як принцип існування людини. Толерантність активно проникає в різні сфери життєдіяльності людей, зокрема суспільно- політичну, культурну, духовну, та ін., набуваючи статусу соціального регулятива, соціальної норми, цінності, ключового ціннісного правила громадянського суспільства, важливого елемента культури мовленнєвого спілкування, ознаки гідності, корпоративних відносин, умови успішної професійної діяльності. Втім, необхідність здійснення моніторингу комунікативної толерантності майбутніх психологів та її еволюції зумовлено й існуючими суперечностями між: - прийнятою в Україні на законодавчому рівні толерантністю, що є цінністю і соціальною нормою громадянського суспільства, та відсутністю в номенклатурі компетентностей Стандарту вищої освіти (053 Психологія) такої здатності, як комунікативна толерантність.

2. The content of the thesis presents an empirically proved the possibility to promote the development of communicative tolerance in future psychologists in the conditions of a higher education institution under the influence of appropriately organized psychological support, which involves the implementation of a developmental program and psychotechnology of the purposeful formation of this professional lability in students. The dissertation analyzes various definitions of the concept of ommunicative tolerance (forbearance, patience), intolerance, language tolerance, speech tolerance, communicative tolerance, communicative tolerance and presents its refined formulation, identifies the components of communicative tolerance and substantiates their rationality and correspondence of the investigated phenomenon to mental reality in the process of personality development of future psychologists; the analysis of the results of domestic and international research on the study of the development of communicative tolerance of higher education students was carried out; in has found that in most studies, communicative tolerance is mistakenly equated with interactional tolerance and tolerant communication; the process of evolution of the communicative tolerance of future psychologists is modeled.Taking into account the components of communicative tolerance, the criteria and indicators of is diagnosis were substantiated, and a psychodiagnostic toolkit has developed; an unsatisfactory state and a low level of actual development of communicative tolerance in future psychologists were revealed, they led to the need to

implement psychodidactic measures to ensure the further - promising - genesis of their professional ability t ocommunicate tolerantly. According to the results of the diagnosis, a program, psycho technology and training were developed and implemented into the educational process of universities to ensure professional accentuation of the development of communicative tolerance of applicants for psychological education.It has been experimentally proved that the successful development of communicative tolerance is possible only under the conditions of targeted influences on the feelings, communicative behavior, communicative consciousness and communicative and professional activity and behavior of future psychologists. Spontaneous development of this ability does not ensure the tolerant performance of professional functions in the future activity of a psychologist.The work was carried out within the framework of a) the scientific state budget project «Development of an innovative model of diagnosis, correction and prevention of deviant behavior of the youth of Ukraine caused by being in conditions of the natural or man-made emergencies situations (consequences of the COVID-19 pandemic)» of the National Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine (registration numberof the project 2020.01/0213);b) initiative topic of the Department of Psychology «Activation of psychological resources of the individual in different conditions of socialization» and the laboratory of developmental psycholinguistics «Communicative and speech ontogenesis of the individual» of Hryhorii Skovoroda University in Pereiaslav. The research topic «Psychological features of the development of communicative tolerance of future psychologists» was approved by the academic council of Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University (protocol № 3 dated September 24, 2019). The relevance of the research is determined by the rapid development of communication and information processes and challenges associated with the preparation for self-creation and self-realization of the future psychologist personality and the implementation of professional activities in these conditions.Tolerance as a principle of human existence is gradually becoming a regularity of modernity.It activelypenetratesvariousspheresofpeople's lives, in particular socio-political, cultural, spiritual, etc., acquiring the status of social regulation, socialnorm, value, key moral rule of civil society, an important element of the culture of communication, a sign of dignity, corporate relations, condition of successful professional activity. However, the need to monitor the communicative tolerance of future psychologists and its evolution is due to existing contradictions between: tolerance adopted in Ukraine at the legislative level, which is a value and social norm of civil society, and the absence of the ability «communicative tolerance» in the competence nomenclature of the Higher Education Standard (053 Psychology).

Державний реєстраційний номер ДіР: 0122U200881

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Розвиток сучасних інформаційних, комунікаційних технологій, робототехніки

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Доброскок, С.С. (2021). Новітні дослідження толерантності в сучасній зарубіжній науці: результати систематичного огляду. Габітус,28. 9-19.
- 2. Доброскок, С.С. (2022). Підходи до діагностики комунікативної толерантності майбутніх психологів. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія, 33(72), №5. 60-66.
- 3. Доброскок, С.С. (2023). Психологічний супровід розвитку комунікативної толерантності майбутніх психологів. «Науковий вісник Ужгородського національного університету». Серія психологія, 1. 57-61.
- 4. Калмиков, Г., Доброскок, С., Чижма, Д., Ендеберя, І., &Кихтюк, О. (2021). Комунікативна толерантність vs комунікативна інтолерантність як генеративна проблема. PSYCHOLINGUISTICS, 30(1), 26-58.

- 5. Калмиков, Г., & Доброскок, С. (2020). Дискурсивно-компетентнісні аспекти підготовки майбутніх психотерапевтів у психологічних і медичних ЗВО України. «Психолінгвістика в сучасному світі», 15, 95-99.
- 6. Доброскок А.С., Доброскок С.С. (2020). Інноваційність особистості Ольги Чепіги. ІІІ Міжнародна науково-практична конференція «Інноваційні технології в дошкільній освіті - 2020» (м. Переяслав, 28-29 квітня 2020 р.).
- 7. Доброскок, С. (2021). Мовна толерантність як складова психолінгвістики комунікативної толерантності. Психолінгвістика в сучасному світі, 16. 80-85.
- 8. Доброскок, С.С. (2021). Толерантність як субкомпетентність комунікативної компетентності особистості майбутнього психолога. International scientific and practical conference «Pedagogy and psychology in the modern world: interaction vectors» : conference proceedings, May 28-29, 2021. Wloclawek: «Baltija Publishing». 125-129.
- 9. Доброскок, С.С. (2022). Комунікативна толерантність майбутнього психолога: компоненти і сутнісні характеристики. Тези VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Традиційні та інноваційні підходи розвитку сучасної освіти в Україні». (01-02 грудня, 2022 року). Комунальний заклад «Одеський педагогічний фаховий коледж». Одеса.
- 10. Калмиков, Г.В., &Доброскок, С.С. (2022). Комунікативна толерантність в мовній свідомості майбутніх психологів. Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Психологія свідомості: теорія і практика наукових досліджень» (м. Київ, 9 грудня 2022 р. Львів - Торунь: Liha-Pres). С.32-35.
- 11. Доброскок, С.С. (2023). Толерантність майбутнього психолога як комунікативна проблема. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційні наукові дослідження у галузі педагогіки та психології». (м. Запоріжжя, 14-15 квітня 2023 р. Львів - Торунь: Liha-Pres, 2023). С.177-180.
- 12. Доброскок, С.С. (2023). Комунікативна толерантність як властивість індивідуальності особистості майбутнього психолога. V Міжнародний симпозіум «Соціокультурний дискурс глобалізованого світу: наука, освіта, комунікація. (Кафедра авіаційної психології)». IV Міжнародна науково- практична конференція «Індивідуальність у психологічних вимірах спільнот та професій» (6-7 квітня 2023 року), м. Київ. С.55-58.
- 13. Dobroskok, S. (2023). Features of competence as future psychologists' awareness about communicative tolerance. Sciences of Europe. Psychological sciences, 122. P.30-35.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 2020.01/0213

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Калмиков Георгій Валентинович

2. Heorhiy V. Kalmykov

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1378-5236

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Католик Галина Вікторівна

2. Halyna V. Katolyk

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2169-0018

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571995

Місцезнаходження: вул. Городоцька, буд. 26, Львів, 79007, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Завацька Наталія Євгенівна

2. Nataliia Y. Zavatska

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8148-0998

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: ВП "Науково-дослідний інститут " Іскра" Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 38819832

Місцезнаходження: , Луганськ, 91034, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лила Магдалина Василівна

2. Mahdalyna V. Lyla

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4321-0679

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Харченко Наталія Валентинівна

2. Natalia V. Harchenko

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9958-5226

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет Григорія Сковороди в Переяславі

Код за ЄДРПОУ: 04543387

Місцезнаходження: вул. Сухомлинського, буд. 30, Переяслав, Переяслав-Хмельницький р-н., 08401, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Волженцева Ірина Вікторівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Волженцева Ірина Вікторівна

Відповідальний за підготовку облікових документів

Лила Магдалина Василівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна